

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ ТИМЧАСОВОЇ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

04.11.2020 р.

Київ

№ 41-р/тк

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

Кіровоградським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України, за дорученням Антимонопольного комітету України від 12.03.2019 № 13-01/237, проведено дослідження дотримання законодавства про захист економічної конкуренції Спільним підприємством-товариством з обмеженою відповідальністю «Світловодськпобут» (вул. Крупської, 2а, м. Світловодськ, Кіровоградська область, 27500, ідентифікаційний код юридичної особи 31678853,) (далі – СП ТОВ «Світловодськпобут», Підприємство) при наданні послуг з централізованого опалення багатоповерхових будинків споживачів.

СП ТОВ «Світловодськпобут» за результатами господарської діяльності у 2017, 2018 та 2019 роках займало монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з централізованого опалення в межах території м. Світловодськ Кіровоградської області, де розташовані теплові мережі, які використовувало СП ТОВ «Світловодськпобут» для транспортування та постачання теплової енергії, а також є суб'єктом природних монополій.

Упродовж 2017/2018 та 2018/2019 опалювальних періодів Підприємство нараховувало 100 % плату за послуги зі централізованого опалення споживачам, які відключені від внутрішньобудинкових мереж централізованого опалення та не отримували ці послуги.

За результатами розгляду справи № 12-ВДР/12-19 такі дії СП ТОВ «Світловодськпобут» визнано зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого опалення, що призвело до ущемлення інтересів споживачів і яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку (частина перша статті 13, пункт 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

На СП ТОВ «Світловодськпобут» накладено штраф у розмірі 1 192 689 (один мільйон сто дев'яносто дві тисячі шістьсот вісімдесят дев'ять) гривень.

СП ТОВ «Світловодськпобут» зобов'язано припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Тимчасова адміністративна колегія Антимонопольного комітету України, створена відповідно до наказу Голови Антимонопольного комітету України від 28.10.2020 № 123-ОД,

розглянувши матеріали справи № 12-ВДР/12-19 про порушення Підприємством законодавства про захист економічної конкуренції та подання відділу досліджень і розслідувань в Кіровоградській області Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 24.09.2020 № 54-03/88п,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) Розпорядженням адміністративної колегії Кіровоградського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Кіровоградське ОТВ) від 05.12.2019 № 61/12-рп/к розпочато розгляд справи № 12-ВДР/12-19 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання СП ТОВ «Світловодськпобут» монополієм (домінуючим) становищем на ринку надання послуг з централізованого опалення, а саме з проведення нарахування 100 % плати за послуги з централізованого опалення споживачам, відключеним від внутрішньобудинкових мереж централізованого опалення, які фактично не надавалися, що призвело до ущемлення інтересів споживачів і яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (2) *Відповідно до підпункту 7.5. пункту 7 Розпорядження Антимонопольного комітету України від 28.11.2019 року № 23-рп «Про реорганізацію територіальних відділень Антимонопольного комітету України» (зі змінами), Дніпропетровське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України змінено найменування на Південно-східне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України 15 червня 2020 року.*
- (3) *Зміна найменування відбулася у зв'язку із початком виконання функцій покладених Положенням про територіальне відділення, що були віднесені до компетенції Запорізького та Кіровоградського обласних територіальних відділень Антимонопольного комітету України.*
- (4) Головою Кіровоградського ОТВ надіслано вимоги про надання інформації, зокрема:
  - від 27.03.2019 № 61-02/496 до СП ТОВ «Світловодськпобут»;
  - 11.04.2019 № 61-02/589 до СП ТОВ «Світловодськпобут»
  - 29.05.2019 № 61-02/763 до СП ТОВ «Світловодськпобут»;
  - 05.06.2019 № 61-02/805 до Світловодської міської ради;
  - 06.09.2019 № 61-02/1264 до Світловодської міської ради;
  - 10.09.2019 № 61-02/1268 до СП ТОВ «Світловодськпобут»;
  - 17.01.2020 № 61-02/56 до Виконавчого комітету Світловодської міської ради;
  - 20.01.2020 № 61-02/58 до СП ТОВ «Світловодськпобут».
- (5) Головою Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) надіслано вимоги про надання інформації, зокрема:

- 17.07.2020 № 54-02/2066 до СП ТОВ «Світловодськпобут»;
  - 17.07.2020 № 54-02/2067 до ТОВ «Кіровоградська обласна енергопостачальна компанія»;
  - 17.07.2020 № 54-02/2068 до ПАТ «Кіровоградобленерго»;
  - 20.07.2020 № 54-02/2058 до ВАТ «Кіровоградгаз»;
  - 20.07.2020 № 54-02/2061 до Філії ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз України» у м. Кропивницькому;
  - 20.07.2020 № 54-02/2065 до ДП «Центргаз» ВАТ по газопостачанню та газифікації «Кіровоградгаз».
- (6) Листом від 30.09.2020 № 54-02/3184 СП ТОВ «Світловодськпобут» було направлено копію подання про попередні висновки у справі № 12-ВДР/12-19.

2. ВІДПОВІДАЧ

- (7) Відповідачем у справі № 12-ВДР/12-19 є Спільне підприємство-товариство з обмеженою відповідальністю «Світловодськпобут» (вул. Крупської, 2а, м. Світловодськ, Кіровоградська область, 27500, ідентифікаційний код юридичної особи 31678853).
- (8) Згідно з відомостями, які містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, основним видом діяльності Підприємства є постачання пари, гарячої води та кондиційованого повітря (КВЕД 33.50).
- (9) Підприємство має ліцензії на виробництво теплової енергії, транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами та постачання теплової енергії серій АВ № 579496, АВ № 579497, АВ № 579498, відповідно, видані Кіровоградською обласною державною адміністрацією 23.06.2012 з терміном дії необмежений.
- (10) Отже, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», Підприємство є суб'єктом господарювання.

3. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

3.1 Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (11) У відповідності до пункту 3.1. Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку у редакції, затвердженій розпорядженням Антимонопольного комітету України № 49-р від 05.03.2002, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (далі – Методика), об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

3.1.1 Суб'єкт господарювання

- (12) Суб'єктом господарювання, який є об'єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища, є СП ТОВ «Світловодськпобут».

3.1.2 Конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання

- (13) Конкретною послугою, яка надається Підприємством, є надання послуг з централізованого опалення, у тому числі місць загального користування, яка включає в себе виробництво, транспортування та постачання теплової енергії (далі – послуга зі централізованого опалення, послуга з ЦО).

3.2 Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

3.2.1 Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

- (14) У відповідності до пункту 4.1. Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (15) У відповідності до пункту 4.2. Методики визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.
- (16) Послуга з ЦО не є взаємозамінною з будь-якими іншими послугами.
- (17) Товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище СП ТОВ «Світловодськпобут», є послуга з ЦО.

3.2.2 Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (18) Рішенням виконавчого комітету Світловодської міської ради від 15.08.2012 № 742 «Про визначення виконавця житлово-комунальних послуг» СП ТОВ «Світловодськпобут» визначено виконавцем послуг з централізованого опалення для споживачів у приватних будинках, будинках садибного типу та для споживачів у багатоквартирних будинках із використанням внутрішньобудинкових теплових мереж, що обслуговуються виконавцем послуги з управління, утримання будинків і споруд та прибудинкових територій.
- (19) Основними споживачами послуг з ЦО виступають фізичні особи, юридичні особи та бюджетні установи, які попередньо уклали в установленому чинним законодавством порядку з СП ТОВ «Світловодськпобут» договори про надання послуг з ЦО.

3.3 Визначення товарних меж ринку

- (20) У відповідності до пунктів 5.1 – 5.3 Методики, товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої

споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

- (21) Відповідно до положень статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (22) Відповідно до положень статті 5 Закону України «Про природні монополії» до сфери діяльності суб'єктів природних монополій відноситься діяльність у сфері транспортування теплової енергії, зокрема, магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами.
- (23) Відповідач включений до зведеного переліку суб'єктів природних монополій.
- (24) Підприємство здійснює свою діяльність на суміжних ринках, відповідно до статті 6 Закону України «Про природні монополії», так як, до суміжних ринків, що регулюються цим Законом, належить: виробництво теплової енергії (крім випадків, коли вона використовується виключно для внутрішньовиробничих потреб) в обсягах, що перевищують рівень, який встановлюється умовами та правилами здійснення підприємницької діяльності з виробництва теплової енергії (ліцензійними умовами); постачання теплової енергії.
- (25) Таким чином, товарними межами ринку є послуги з ЦО у межах території міста Світловодськ Кіровоградської області, де розташовані теплові мережі, які використовувало СП ТОВ «Світловодськпобут» для транспортування та постачання теплової енергії.

3.4 Визначення територіальних (географічних) меж ринку

- (26) Відповідно до пункту 6.1. Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (27) Отримання послуг з централізованого опалення можливе лише у суб'єкта господарювання, який провадить господарську діяльність з централізованого опалення на певній території.
- (28) Отже, територіальними (географічними) межами ринку надання послуг з ЦО, на якому СП ТОВ «Світловодськпобут» здійснює господарську діяльність з виробництва, транспортування та постачання теплової енергії, згідно з ліцензіями, та надає послугу з ЦО, є територія міста Світловодськ Кіровоградської області, на якій розташовані теплові мережі, які використовувало СП ТОВ «Світловодськпобут» для транспортування та постачання теплової енергії.

3.5 Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку

- (29) У відповідності до пункту 7.1. Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (30) Часовими межами ринку надання послуг з ЦО, визначено 2017, 2018 та 2019 роки.

3.6 Визначення потенційних конкурентів

- (31) Відповідно до пункту 9.1 Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання: які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (32) Фізичні, юридичні особи та бюджетні установи (споживачі послуг з ЦО) можуть отримувати зазначені послуги тільки у суб'єкта природної монополії, а відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» – конкуренція на ринках природних монополій є неможливою.

3.7 Установлення монопольного (домінуючого) становища СП ТОВ «Світловодськпобут»

- (33) Абзацом другим частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.
- (34) Отже, у розумінні положень абзацу другого частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», СП ТОВ «Світловодськпобут» за результатами господарської діяльності протягом 2017, 2018 та 2019 років займало монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з ЦО в межах території м. Світловодськ, де розташовані теплові мережі, які використовувало СП ТОВ «Світловодськпобут» для транспортування та постачання теплової енергії, та є суб'єктом природних монополій.

4. ЗЛОВЖИВАННЯ МОНОПОЛЬНИМ (ДОМІНУЮЧИМ) СТАНОВИЩЕМ НА РИНКУ.

4.1. Обставини справи

4.1.1 *Нормативно – правове забезпечення на ринку послуг з централізованого опалення щодо права вибору споживачем системи опалення квартири та підстави відключення її від мереж централізованого опалення*

- (35) Статтями 19, 24 Закону України «Про тепlopостачання» від 02.06.2005 № 2633-IV визначено право споживача теплової енергії на вибір одного або декількох джерел теплової енергії чи тепlopостачальних організацій, якщо це можливо за існуючими технічними умовами.
- (36) Також пунктом 39 Правил користування тепловою енергією, затверджених постановою Кабінетом Міністрів України від 03.10.2007 № 1198, визначене право споживача вибирати тепlopостачальну організацію, а також відмови від послуг

теплопостачальної організації, про що споживач попереджає письмово теплопостачальну організацію в строк, передбачений договором.

- (37) Відносини між суб'єктом господарювання, предметом діяльності якого є надання послуг з централізованого опалення, і фізичною та юридичною особою, яка отримує або має намір отримувати послуги з централізованого опалення, регулюються Правилами надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 № 630 (із змінами) (далі – Правила № 630).
- (38) Зокрема, питання відключення від мереж централізованого опалення багатоквартирних будинків з ініціативи споживачів визначено пунктами 24, 25:
- пункт 24 – споживачі можуть відмовитися від отримання послуг з централізованого опалення;
  - пункт 25 – відключення споживачів від мереж централізованого опалення здійснюється у порядку, що затверджується центральним органом виконавчої влади з питань житлово-комунального господарства.
- (39) На виконання пункту 25 Правил № 630 центральним органом виконавчої влади з питань житлово-комунального господарства, а саме Міністерством будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України, було видано наказ, яким визначено процедуру відключення від мереж централізованого опалення житлового будинку при відмові споживачів від послуг з централізованого опалення, а саме:
- наказ від 22.11.2005 № 4 «Про затвердження Порядку відключення окремих приміщень житлових будинків від мереж централізованого опалення та постачання гарячої води при відмові споживачів від централізованого теплопостачання» (далі – Порядок № 4), зареєстрований в Міністерстві юстиції України 09.12.2005 за № 1478/11758, який був чинний протягом 2017/2018 та 2018/2019 опалювальних періодів, визначених дослідженням до **17.09.2019**.
- (40) Відповідно до статті 140 Конституції України, місцеве самоврядування є правом територіальної громади – жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища та міста – самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України.
- (41) Статтею 144 Конституції України визначено, що органи місцевого самоврядування в межах повноважень, визначених законом, приймають рішення, які є обов'язковими до виконання на відповідній території.
- (42) Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері теплопостачання регулюються статтею 13 Закону України «Про теплопостачання», якою передбачено, зокрема:
- регулювання діяльності суб'єктів відносин у сфері теплопостачання в межах, віднесених до відання відповідних рад;
  - здійснення контролю за забезпеченням споживачів тепловою енергією відповідно до нормативних вимог;
  - тощо.
- (43) Пунктом 1.2 Порядку № 4 передбачено, що для реалізації права споживачів на відмову від отримання послуг централізованого теплопостачання **орган місцевого**

самоврядування або місцевий орган виконавчої влади **створює** своїм рішенням постійно діючу міжвідомчу **комісію** для розгляду питань щодо відключення споживачів від мереж централізованого опалення, призначає голову та затверджує її склад, затверджує положення про роботу комісії.

- (44) Так, виконавчим комітетом Світловодської міської ради для реалізації права споживачів на відмову від отримання послуг централізованого опалення, рішенням від 07.02.2008 № 110 «Про створення постійно діючої міжвідомчої комісії для розгляду питань щодо відключення споживачів від мереж централізованого опалення і гарячого водопостачання» (далі – Рішення № 110), було створено постійно діючу міжвідомчу комісію для розгляду питань щодо відключення споживачів від внутрішньобудинкових мереж централізованого опалення у багатоквартирних будинках (далі – Міжвідомча комісія), затверджено її склад та Положення про її роботу.
- (45) *Слід зазначити, що до складу Міжвідомчої комісії входили представники органів місцевого самоврядування; підрозділи (виконавчого органу відповідної ради), що здійснюють управління у сфері житлово-комунального господарства; суб'єкти господарювання, які надають послуги з постачання електро-, тепло- енергії; суб'єкти господарювання, які надають послугу з централізованого водопостачання; суб'єкти господарювання, які надають послугу з постачання та розподілу природного газу; представники територіальних органів з питань захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій; екологічної інспекції; депутати місцевих рад та ін.*
- (46) Міжвідомча комісія, як спеціально створений орган, уповноважений вирішувати питання відключення споживачів від мереж централізованого опалення та улаштування індивідуальної (автономної) системи, використовуючи власні повноваження, приймала заяви споживачів на відключення від внутрішньобудинкових мереж централізованого опалення у багатоквартирних будинках до розгляду та рекомендувала виконавчому комітету надавати громадянам дозволи на таке відключення, а по закінченню відповідних робіт (замовлення технічної документації, виконання робіт по відключенню від внутрішньобудинкових мереж, встановлення індивідуального опалення) затверджувала акти про відключення квартир від внутрішньобудинкових мереж централізованого тепlopостачання, згідно з пунктом 2.6 Порядку № 4.
- (47) При розгляді заяв та прийнятті рішення про відключення від внутрішньобудинкових мереж враховувалися факти звернення мешканців міста до органів місцевого самоврядування зі скаргами на низьку якість послуг з ЦО (постійно низький температурний режим у квартирах, несвоєчасно розпочинаються опалювальні періоди), що надаються СП ТОВ «Світловодськпобут».
- (48) Так, згідно з інформацією Світловодської міської ради (лист від 30.01.2020 № 01-10/14/1-2), виконкомом міської ради протягом 2017/2018 та 2018/2019 опалювальних періодів зареєстровано 341 таких звернень-скарг, у тому числі на гарячу лінію – 201.
- (49) Ураховуючи вказану ситуацію, споживачі вимушені шукати альтернативні види опалення і переходити з централізованого опалення на індивідуальне (автономне) опалення.
- (50) Згідно з протоколами Міжвідомчої комісії та актами про відключення, протягом 2017-2018 років відключилися від внутрішньобудинкових мереж централізованого опалення у м. Світловодськ Кіровоградської області **288 споживачів**, зокрема: у 2017

році – 129 споживачів, у 2018 році – 159 споживачів (лист виконавчого комітету Світловодської міської ради № 01/10/230/1 від 16.09.2019).

- (51) **Отже**, ураховуючи вищевикладене, споживач має право на вибір джерела теплопостачання до свого помешкання, відключитися від мереж централізованого опалення та припинити правові відносини з теплопостачальною організацією з часу затвердження Міжвідомчою комісією акту про відключення від мереж централізованого опалення.
- 4.1.2 *Правові підстави розірвання/перегляду договорів про надання послуг з централізованого опалення, у зв'язку із зникненням потреби в отриманні послуг централізованого опалення*
- (52) Закон України «Про житлово-комунальні послуги» від 24.06.2004 № 1875-IV (далі – Закон України № 1875-IV) втратив чинність, у зв'язку зі введенням в дію 01.05.2019 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» від 09.11.2017 № 2189-VIII (далі – Закон України № 2189-VIII).
- (53) Наразі положення статей 19, 20, 21 Закону України № 1875-IV кореспондуються положенням статей 7, 8 та 12 Закону України № 2189-VIII.
- (54) Статтею 19 Закону України № 1875-IV відносини між учасниками у сфері теплопостачання здійснюється виключно на договірних засадах.
- (55) Пунктом 2 статті 19 Закону України № 1875-IV зазначено, що учасниками договірних відносин у сфері житлово-комунальних послуг є власник, споживач, виконавець та виробник.
- (56) Згідно зі положеннями статей 20 та 21 Закону України № 1875-IV споживач має право: одержувати вчасно та відповідної якості житлово-комунальні послуги згідно зі законодавством та умовами договору на надання житлово-комунальних послуг, на зменшення розміру плати за надані послуги у разі їх ненадання або надання не в повному обсязі, зниження їх якості в порядку, визначеному договором або законодавством. Виконавець житлово-комунальних послуг – теплопостачальна організація забезпечує своєчасну і відповідну якість житлово-комунальних послуг згідно із законодавством за умовами договору, відповідає за підготовку та укладення зі споживачем договору на надання житлово-комунальних послуг, визначає відповідальність за дотримання умов його виконання, згідно із типовим договором.
- (57) Відповідно до статті 7 Закон України № 2189-VIII споживач має право: на зменшення у встановленому законодавством порядку розміру плати за житлово-комунальні послуги у разі їх ненадання, надання не в повному обсязі або зниження їхньої якості; у встановленому законодавством порядку відключитися від систем централізованого теплопостачання та постачання гарячої води.
- (58) Відповідно до статті 8 Закону України № 2189-VIII виконавець комунальної послуги зобов'язаний забезпечувати своєчасність надання, безперервність і відповідну якість комунальних послуг згідно із законодавством та умовами договорів про їх надання, у тому числі шляхом створення системи управління якістю відповідно до національних або міжнародних стандартів; готувати та укладати із споживачем договори про надання комунальних послуг зі визначенням відповідальності за дотримання умов їх виконання згідно з типовим договором та інше.

- (59) Крім того, частиною 1 статті 9 Закону України № 2189-VIII визначено, що споживач здійснює **оплату за спожиті житлово-комунальні послуги** щомісяця, якщо інший порядок та строки не визначені відповідним договором.
- (60) Стаття 12 Закону України № 2189-VIII вказує на те, що надання житлово-комунальних послуг здійснюється виключно на договірних засадах.
- (61) Пунктом 24 Правил № 630 визначено, що споживачі можуть відмовитися від отримання послуг з централізованого опалення та постачання гарячої води.
- (62) Це положення Правил № 630 кореспондується в умовах типового договору на надання житлово-комунальних послуг, зокрема послуг з централізованого опалення, а саме договір може бути розірваний достроково у разі зникнення потреби в отриманні послуги або відмови споживача від користування послугами виконавця відповідно до чинного законодавства, норм та правил.
- (63) **Таким чином**, у споживачів є правові підстави для розірвання/перегляду договору надання послуг з централізованого опалення з часу затвердження Міжвідомчою комісією акту про відключення (*зникнення потреби в отриманні послуг*), відтак і зобов'язання теплопостачального підприємства мають бути припинені, зокрема, в частині нарахування споживачеві плати за послуги з ЦО, оскільки в укладених договорах сторони передбачали можливість його дострокового розірвання у разі зникнення потреби в отриманні послуг або відмови споживача від користування послугами виконавця, що відповідає положенням Законів України «Про житлово-комунальні послуги», «Про теплопостачання».

4.2. Антиконтурентні наслідки дій Відповідача

4.2.1. Реалізація прав споживачів на відмову від отримання послуг зі центрального опалення

- (64) Споживачами, яким був наданий дозвіл органом місцевого самоврядування на відключення від мереж централізованого опалення, маючи обґрунтовані сподівання на легітимність рішень органу місцевого самоврядування, були здійснені певні заходи на його реалізацію та понесені певні матеріальні, фінансові витрати: *замовлення технічної та проектної документації на відокремлення від мереж централізованого опалення, улаштування індивідуального (автономного) опалення; виконання робіт по відключенню від внутрішньобудинкових мереж, встановлення індивідуального опалення тощо.*
- (65) Так, у досліджуваному періоді **288** споживачів м. Світловодська відключилось від внутрішньобудинкових мереж ЦО (лист виконавчого комітету Світловодської міської ради № 01-10/230/250/1 від 16.09.2019 на вимогу Відділення від 06.09.2019 № 61-02/1264) **і відповідно понесли фінансові витрати на підключення індивідуального опалення.**
- (66) *Наприклад:* згідно з інформацією та документами, наданими Момот Оленою Михайлівною (вул. Приморська, 38 Б, кв. 61, м. Світловодськ, Кіровоградська обл.), далі – Момот Л. М.) листом від 12.03.2020 (вх. № 61-01/238 від 16.03.2020), Момот Л. М. отримала, згідно з рішенням виконавчого комітету Світловодської міської ради від 08.08.2018 № 597 «Про надання дозволів на відключення від мереж централізованого опалення та гарячого водопостачання», дозвіл на відключення своєї квартири від мереж централізованого опалення та гарячого водопостачання за умови отримання відповідних технічних умов на встановлення індивідуального опалення та при умові проведення робіт зі відключення в міжопалювальний період.

- (67) Після отримання дозволу Момот О. М. здійснені наступні дії, пов'язанні зі відключенням квартири від внутрішньобудинкових мереж централізованого опалення та улаштуванням індивідуального (автономного) опалення, а саме:
- проведено роботи по відключенню квартири від внутрішньобудинкових мереж централізованого опалення шляхом розриву зварювальних приєднань радіаторів, стояків, залишеного транзитних не ізольованих стояків тощо у підтвердження чого є Акт про відключення квартири (не житлового приміщення, секції, під'їзду будинку) від внутрішньобудинкових мереж ЦО і ГВП від 16.10.2018, підписаний представником власника будинку (КП «Житлосвіт 2012»), представником монтажної організації (ПП «Є.В.А.»), представником власника приміщення (Момот О. М.) та затверджений рішенням Міжвідомчої комісії (протокол від 06.11.2018 № 9). *Слід зазначити, що представники теплопостачальної організації (СП ТОВ «Світловодськпобут») відмовлялися приймати участь у засіданнях Міжвідомчої комісії та здійснювати фіксацію технічного відключення квартир від внутрішньобудинкових мереж централізованого опалення, про що детально зазначено у підрозділі 4.2.2 цього рішення.*
  - отримано у ВАТ «Кіровоградгаз» технічні умови на улаштування індивідуального (автономного) газового обладнання на опалення (сплачено 596,49 грн),
  - замовлено у ВАТ «Кіровоградгаз» проектну документацію на улаштування індивідуального (автономного) газового обладнання на опалення (сплачено 584,16 грн);
  - придбано котел БАР КС-ГС-7 газовий вартістю 6030,00 грн;
  - замовлено у ВАТ «Кіровоградгаз» роботи зі виконання робіт із врізки, монтажні роботи з улаштування індивідуального (автономного) газового опалення (договір про надання платних послуг від 24.10.2018 № 33/08-1873-НП/2018) (сплачено 2650,33 грн). Крім того додатково сплачено 441,72 грн за прийняття, опломбування вузла обліку зі подальшим пуском та врізкою газових приладів до діючої системи газопостачання.
- (68) Загальна сума понесених витрат при відключенні квартири від внутрішньобудинкових мереж централізованого опалення та улаштування індивідуального газового опалення склала 10302,70 грн.
- (69) Згідно з інформацією та документами, наданими Шевченко Ларисою Анатоліївною (вул. Холодноярська, 9, кв. 31, м. Світловодськ, Кіровоградська обл.), (далі – Шевченко Л. А.) листом від 23.03.2020 (вх. № 61-01/251 від 25.03.2020), Шевченко Л. А. отримала, відповідно до рішення виконавчого комітету Світловодської міської ради від 10.07.2018 № 372 «Про надання дозволів на відключення від мереж централізованого опалення та гарячого водопостачання», дозвіл на відключення свої квартири від мереж централізованого опалення та гарячого водопостачання за умови отримання відповідних технічних умов на встановлення індивідуального опалення та при умові проведення робіт з відключення в міжопалювальний період.
- (70) Після отримання дозволу Шевченко Л. А. здійснені наступні дії, пов'язанні з відключенням квартири від внутрішньобудинкових мереж централізованого опалення та улаштуванням індивідуального (автономного) опалення, а саме:
- проведені роботи по відключенню квартири від внутрішньобудинкових мереж централізованого опалення, шляхом розриву зварювальних приєднань радіаторів,

зварювальних стояків тощо, підтвердженням чого є акт про відключення квартири (нежитлових приміщень, секції, під'їзду будинку) від внутрішньобудинкових мереж ЦО та ГВП від 22.07.2018, підписаний представником власника будинку (ТОВ «Господарник-1»), представником монтажною організацією (ФОП Мазур О. В.), представником власника приміщення (Шевченко Л.А.) та затверджений рішенням Міжвідомчої комісії (протокол від 26.09.2018 № 8);

- проведені роботи по виготовленню проекту на реконструкцію системи централізованого опалення в квартирі № 31 по вул. Холодноярська, 9 в м. Світловодську Кіровоградської області, який затверджений головним архітектором м. Світловодськ;

- проведені роботи з улаштування індивідуального (автономного) опалення, укладено договір з ФОП Мазур О. В. (Виконавець) про надання послуг з встановлення автономного електричного опалення квартири № 31 по вул. Холодноярська, 9 в м. Світловодськ Кіровоградської області від 17.09.2018 № 17092018.

(71) Згідно з умовами цього договору Виконавець зобов'язується:

- організувати виготовлення проектно-кошторисної документації по облаштуванню квартири системою автономного індивідуального електричного опалення;

- у відповідності до проектних рішень щодо обладнання квартири автономним індивідуальним електричним опаленням, організувати закупівлю матеріалів у відповідності до номенклатури проектних рішень;

- виконати монтаж, підключення, наладку встановленого у квартирі обладнання, провести інструктаж щодо умов надійної роботи та правил безпечної експлуатації обладнання системи автономного індивідуального електричного опалення.

Загальна вартість послуг за договором склала 9720 грн.

(72) Крім цього, громадянкою Шевченко Л. А. надана Кіровоградському ОТВ довідка, видана Відділом збуту СП ТОВ «Світловодськпобут» від 06.09.2018 № 252, відповідно до якої, у споживача Шевченко Л. А. по особовому рахунку № 400180 на момент відключення від мереж централізованого опалення (станом на 01.09.2018) була **відсутня заборгованість за послуги з ЦО.**

(73) **Тобто, 288** споживачів, реалізуючи свої права на відмову від отримання послуг з центрального опалення, понесли додаткові матеріальні, фінансові витрати на улаштування індивідуального опалення у середньому 10 тис. грн. на 1 споживача.

(74) Встановлені у справі обставини, а саме: звернення споживача до Міжвідомчої комісії із заявою про надання дозволу на відключення від мереж централізованого опалення належної йому квартири, надання Міжвідомчою комісією та виконавчим комітетом Світловодської міської ради дозволу споживачу на таке відключення при наявності технічної можливості встановлення індивідуального опалення, розробленням за замовленням споживачами робочого проекту із зазначенням у ньому технічної можливості встановлення індивідуального опалення, відключення приміщення споживача від централізованого опалення монтажною організацією та встановлення індивідуального опалення, затвердження Міжвідомчою комісією акта про відключення квартири від внутрішньобудинкових мереж централізованого опалення, свідчать про те, що споживач належним чином реалізував своє право на відмову від надання послуг з ЦО та вільний вибір джерела теплової енергії.

4.2.2. *Обізнаність СП ТОВ «Світловодськпобут» про відключення окремих споживачів від мереж централізованого опалення*

- (75) До складу Міжвідомчої комісії в обов'язковому порядку входить представник теплопостачальної організації, зокрема, СП ТОВ «Світловодськпобут».
- (76) У ході дослідження Кіровоградським ОТВ з'ясовано, що представник СП ТОВ «Світловодськпобут» у 2017, 2018 та 2019 роках не з'являвся на засідання Міжвідомчої комісії, при тому, що Підприємство було обізнане про дату та час засідань Міжвідомчої комісії, оскільки на засідання був запрошений телефонограмами. *Цей факт підтверджується копією журналу телефонограм, наданий Кіровоградському ОТВ виконавчим комітетом Світловодської міської ради листом від 16.09.2019 № 01-10/230/1.*
- (77) Причиною відмови представника СП ТОВ «Світловодськпобут» приймати участь у засіданнях стала незгода Підприємства з рішеннями Міжвідомчої комісії та виконавчого комітету Світловодської міської ради надавати дозволів на відключення окремих квартир від мереж централізованого опалення, а не окремих житлових будинків.
- (78) У зв'язку з відсутністю представника СП ТОВ «Світловодськпобут» на засіданнях Міжвідомчої комісії, протоколи таких засідань з додатками, направлялися виконавчим комітетом Світловодської міської ради із супровідним листом до СП ТОВ «Світловодськпобут» поштою, передавалися через представників СП ТОВ «Світловодськпобут» або безпосередньо реєструвалися в журналі вхідної документації Підприємства. *Ця інформація підтверджена копіями документів наданих виконавчим комітетом Світловодської міської ради листом від 16.09.2019 № 01-10/230/1.*
- (79) Крім того, за розпорядженням міського голови міста Світловодськ від 26.12.2016 № 220-р було створено комісію з представників підрозділу виконавчого комітету міської ради, що здійснюють управління у сфері житлово-комунального господарства (УЖКГ), суб'єктів господарювання, які надають послуги з постачання електричної енергії (Світловодський РЕМ), послуги з постачання та розподілу природного газу (Світловодське УЕГГ), представників теплопостачального підприємства (СП ТОВ «Світловодськпобут») та організовано візуальне обстеження квартир на предмет відключення їх від внутрішньобудинкових мереж централізованого опалення. На виконання цього розпорядження обстеження проводилися протягом 2017-2018 років.
- (80) На підставі такого обстеження складені відповідні акти, де було зафіксовано факт відключення квартири від внутрішньобудинкових мереж централізованого опалення, які були підписані усіма представниками, крім СП ТОВ «Світловодськпобут», представники якого не приймали участі в обстеженні з вищевказаних причин.
- (81) *Наприклад, мешканцем міста Світловодськ Новоселецьким В. В. листом від 23.03.2020, на вимогу Кіровоградського ОТВ від 03.03.2020 № 61-02/373, надано документи по відключенню квартири від внутрішньобудинкових мереж централізованого опалення, у тому числі акт обстеження щодо відключення від мереж централізованого опалення квартири № 51 по вул. Михайла Грушевського, буд.6 у м. Світловодськ Кіровоградської області складений 12.10.2017. Акт підписаний усіма членами комісії, крім представника СП ТОВ «Світловодськпобут», де на місці підпису зазначено «не направлено», тобто СП ТОВ «Світловодськпобут» не направляло своїх представників для участі в обстеженні з вищевказаних причин.*

(82) **Отже**, ураховуючи наведене, СП ТОВ «Світловодськпобут» було обізнане про відключення споживачів від мереж централізованого опалення і технічну неможливість отримання ними послуг з ЦО у їх квартирах.

4.2.3 *Відмова Підприємства у розірванні/перегляді умов договорів про надання послуг зі централізованого опалення*

(83) У ході дослідження також з'ясовано, що більшість споживачів самостійно направляли до Підприємства заяви про розірвання/перегляд договорів про надання послуг зі централізованого опалення, припинення нарахування плати за вищевказані послуги з моменту відключення квартири від мереж централізованого опалення та зняття їх з абонентського обліку зі додаванням актів про відключення.

(84) Відповідно до інформації СП ТОВ «Світловодськпобут» (лист від 29.10.2019 № 01-1064/1), наданої на вимогу Кіровоградського ОТВ, у досліджуваному періоді до Підприємства **звернулося 270 споживачів** про розірвання/перегляд договорів про надання послуг з централізованого теплопостачання.

(85) *Наприклад*, громадянкою Шевченко Л. А. (вул. Холодноярська, 9, кв. 31, м. Світловодськ, Кіровоградська обл.) після відключення квартири від внутрішньобудинкових мереж централізованого опалення на адресу СП ТОВ «Світловодськпобут» 03.10.2018 була направлена заява, якою повідомлялося Підприємство про відключення квартири № 31 від централізованого опалення і встановлення системи індивідуального опалення та прохання закрити особовий абонентський рахунок № 400180.

(86) На заяву Шевченко Л. А. СП ТОВ «Світловодськпобут» листом від 10.10.2018 № 999 надав свою правову позицію з відключення квартири від мереж централізованого опалення та відмови у перегляді зміни надання послуг з ЦО, і, як наслідок, нарахував споживачу Шевченко Л.А. (м. Світловодськ, Кіровоградська обл.), у 2018/2019 опалювальний період за послуги з ЦО – 9785,93 грн.

(87) **Отже**, СП ТОВ «Світловодськпобут» не враховуючи факт відключення квартир від мереж централізованого опалення, заяв споживачів на розірвання/перегляд договорів та зняття їх з абонентського обліку, листами повідомляло споживачів про неможливість задоволення їхніх заяв зі причини незгоди з рішеннями Міжвідомчої комісії та виконавчого комітету Світловодської міської ради надавати дозволи громадянам на відключення окремих квартир від мереж централізованого опалення, змушував споживачів платити за послуги з ЦО квартир, при тому, що вони опалюють свої квартири іншими видами тепла.

4.2.4. *Нарахування плати за послуги з централізованого опалення споживачам, які фактично відключилися від мереж централізованого опалення*

(88) У випадку встановлення споживачами індивідуального опалення законодавством передбачено наступні норми:

- пунктом 2.7 Порядку № 4 передбачено, що після затвердження акта на черговому засіданні Міжвідомчої комісії, сторони переглядають умови договору про надання послуг з ЦО;

- пункт 28 Правил № 630 зазначає, що споживачі, які встановили у квартирі багатоквартирного будинку індивідуальні (автономні) системи опалення, квартирні засоби обліку теплової енергії, оплачують послуги з централізованого опалення місць загального користування будинку відповідно до методики, що затверджується

центральним органом виконавчої влади з питань житлово-комунального господарства;

- на виконання пункту 28 Правил № 630 наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 31.10.2006 № 359 була затверджена Методика розрахунку кількості теплоти, спожитої на опалення місць загального користування багатоквартирних будинків, та визначення плати за їх опалення, далі – Методика № 359), яка була чинна протягом 2017-2018 років та з початку 2019 року (до 25.01.2019).

(89) Методикою № 359 визначено механізм нарахування плати теплопостачальними організаціями за опалення місць загального користування в будинках, де наявні споживачі з індивідуальним опаленням, зокрема:

- пунктом 1.2 Методики № 359 вказано, що дана методика встановлює порядок визначення витрат теплової енергії на опалення місць загального користування у багатоквартирних будинках для встановлення розміру плати за неї споживачам;

- пунктом 1.4 Методики № 359 зазначено, що кількість теплової енергії на опалення місць загального користування окремо не визначається, а входить до загальної кількості теплової енергії, виставленої до плати за опалення у таких випадках: якщо в багатоквартирному будинку незалежно від наявності або відсутності загальнобудинкового обліку теплової енергії відсутні суб'єкти господарювання, помешкання з індивідуальним опаленням, усі житлові квартири не обладнані приладами обліку витрат теплової енергії на опалення.

(90) За інформацією СП ТОВ «Світловодськпобут» (лист від 03.05.2019 № 518) на Підприємстві відповідно до вимог пункту 28 Правил № 630 та Методики № 359 наказом від 18.07.2011 № 60 «Про нарахування плати за теплову енергію, спожиту на опалення місць загального користування, для квартир споживачів та нежитлових приміщень, які відключені від мереж централізованого теплопостачання і обладнані системами індивідуального опалення або приладу обліку енергії, і не мають відокремленого входу» (далі – Наказ № 60) було запроваджено, нарахування плати за теплову енергію, спожиту на опалення місць загального користування, для квартир споживачів, які відключенні від мереж централізованого теплопостачання і обладнані системами індивідуального опалення.

(91) Таким чином, СП ТОВ «Світловодськпобут» мало б виконати свій обов'язок стосовно споживачів, які відключились від мереж централізованого опалення щодо перегляду умов договорів на оплату послуг з надання ЦО, в частині плати за наданні послуги з централізованого опалення місць загального користування, або укладати нові договори на оплату послуг з централізованого опалення місць загального користування та нараховувати плату за теплову енергію, спожиту на опалення місць загального користування, для квартир споживачів, які відключенні від мереж централізованого теплопостачання і обладнані системами індивідуального опалення відповідно до укладених договорів.

(92) На вимогу Кіровоградського ОТВ СП ТОВ «Світловодськпобут» листом від 27.02.2020 № 218 повідомило, що протягом 2017/2018 та 2018/2019 опалювальних періодів нараховувало плату за послуги з ЦО квартир **288 споживачам**, які відключилися від мереж централізованого опалення і не отримували ці послуги, на загальну суму 5 300 840,23 грн, заразом у 2017/2018 – на 2 428 414, 97 грн, у 2018/2019 – на 2 872 425,26 грн.

- (93) *Наприклад*, Підприємством нараховано мешканцям житлового будинку за адресою: вул. Приморська, буд. 72, м. Світловодськ, Кіровоградська обл.) за лютий 2019 року, плату за послуги з ЦО із розрахунку 33,97 грн за 1 кв. м. як для мешканців, що отримують послуги з ЦО, так і мешканцям, які відключені від централізованого опалення та не отримують вказані послуги по опаленню квартир. У результаті чого, мешканцю квартири № 91, який є споживачем послуг зі ЦО, та мешканцю квартири № 99, який відключений від мереж централізованого опалення, з однаковою опалювальною площею – 46,5 кв.м, СП ТОВ «Світловодськпобут» нарахована та виставлена однакова сума до оплати за послуги з ЦО у розмірі 1579,61 гривень (лист СП ТОВ «Світловодськпобут» від 03.05.2019 № 518).
- (94) Мешканцю квартири № 91 Курінько В. І., який є споживачем послуг з ЦО у 2017/2018 опалювальний період нараховано 7121,54 грн та у 2018/2019 опалювальний період – 8262,83 грн. Мешканцю квартири № 99 Адабаш М. П., який відключений від мереж централізованого опалення, також нараховано за 2017/2018 опалювальний період – 7121,54 грн та за 2018/2019 опалювальний період – 8262,83 грн (лист Підприємства від 04.08.2020 № 840).
- (95) Крім цього, наприклад, на адресу Шевченко Л. А., яка підключила індивідуальне опалення квартири, Підприємством направлено повідомлення без дати та номеру про судове врегулювання спору щодо стягнення заборгованості за надані послуги з ЦО за 2018/2019 опалювальний період у сумі – 9785,93 грн.
- (96) Отже, незважаючи на норми законодавства та прийнятий СП ТОВ «Світловодськпобут» наказ № 60, а також обізнаність про технічне відключення споживачів від мереж централізованого опалення, наявність заяв про розірвання/перегляд договорів про надання послуг зі централізованого теплопостачання протягом 2017/2018 та 2018/2019 опалювальних періодів, СП ТОВ «Світловодськпобут» продовжувало здійснювати нарахування цим споживачам плату за послуги з ЦО, замість нарахування їм плати за послуги централізованого опалення місць загального користування, оскільки вважає цих споживачів не споживачами отримання послуг з опалення місць загального користування, а споживачами послуг з ЦО квартир.
- (97) Таким чином, СП ТОВ «Світловодськпобут», користуючись своїм монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з ЦО, вчиняло неправомірні дії, а саме, здійснювало нарахування 100 % плати за послуги з ЦО квартир споживачам протягом 2017/2018 та 2018/2019 опалювальних періодів, які відключенні від внутрішньобудинкових мереж централізованого опалення та не отримували ці послуги, замість нарахування даним споживачам плати за послуги централізованого опалення місць загального користування.

4.2.5 Подвійний тягар на громадянина щодо зобов'язань зі сплати за енергоресурси на опалення помешкання

- (98) За інформацією приватного акціонерного товариства «Кіровоградобленерго» (далі – ПрАТ «Кіровоградобленерго») лист від 31.07.2020 № 5885/95 та товариства з обмеженою відповідальністю «Кіровоградська обласна енергопостачальна компанія» (далі – ТОВ «КОЕК») лист від 28.07.2020 № 1036/07 підтверджено, що мешканці міста Світловодськ Кіровоградської області, які відключилися від мереж централізованого опалення і встановили індивідуальне (автономне) електричне обладнання для опалення стали побутовими абонентами ПрАТ «Кіровоградобленерго», в частині надання послуг з розподілу електричної енергії та ТОВ «КОЕК», в частині постачання електричної енергії на опалення квартир.

- (99) *Наприклад*, Шевченко Л. А. після відключення своєї квартири № 31 по вул. Холодноярська, 9 у м. Світловодську від мереж централізованого опалення (22.07.2018) укладено договір з ПрАТ «Кіровоградобленерго» про користування електричною енергією від 07.09.2018 № 230040787 (з вересня 2018 по жовтень 2018) та з листопада 2018 року укладено з ТОВ «КОЕК» договір, шляхом приєднання споживачів до публічних договорів приєднання на умовах чинних договорів про користування електричною енергією.
- (100) З інформації ПрАТ «Кіровоградобленерго» прослідковується, що середньомісячне споживання електричної енергії Шевченко Л. А. протягом 2017/2018 опалювального періоду (листопад 2017 – квітень 2018) до улаштування індивідуального електричного опалення було у межах 100 кВт*год. у місяць, після улаштування індивідуального електричного обладнання для опалення квартири, споживання за 2018/2019 опалювальний період (листопад 2018 – квітень 2019) склало понад 530 кВт*год у місяць, за які споживачу виставляються рахунки і він їх сплачує.
- (101) Вказане підтверджується використанням Шевченко Л. А. іншого виду енергоресурсів (електричної енергії) на опалення квартири № 31 по вул. Холодноярська, 9, у м. Світловодськ Кіровоградської області і, відповідно, фактичне неотримання теплової енергії (пари) в централізованому порядку, тобто послуг зі ЦО квартири.
- (102) Аналогічно, згідно з інформацією наданою відкритим акціонерним товариством «Кіровоградгаз» (далі – ВАТ «Кіровоградгаз») листом від 03.08.2020 вих. № 03-4/2420 та Філією ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз України» у м. Кропивницькому (далі - Філія ТОВ «ГК «Нафтогаз України» у м. Кропивницькому) листом від 06.08.2020 № 119/101-2599 підтверджено, що мешканці міста Світловодськ Кіровоградської області, які відключилися від мереж централізованого опалення і встановили індивідуальне (автономне) газове обладнання (для індивідуального опалення, приготування їжі та підогрів води) стали побутовими абонентами ВАТ «Кіровоградгаз», в частині надання послуг з розподілу природного газу та Філії ТОВ «ГК «Нафтогаз України» у м. Кропивницькому, в частині постачання природного газу на опалення квартири.
- (103) *Наприклад*, Момот О. М., яка встановила у своїй квартирі № 61 по вул. Приморська, 38 Б, у м. Світловодськ Кіровоградської області, індивідуальне газове обладнання для опалення квартири за заявою-приєднання до умов договору розподілу природного газу (для побутового споживача) 25.10.2018 стала абонентом ВАТ «Кіровоградгаз» та абонентом Філії ТОВ «ГК «Нафтогаз України» у м. Кропивницькому, в частині постачання природного газу на опалення квартири.
- (104) Також, з інформації ВАТ «Кіровоградгаз» (лист від 03.08.2020 № 03-4/2420) слідує, що середньомісячне споживання природного газу Момот О. М. протягом 2017/2018 опалювального періоду (листопад 2017 – квітень 2018) становило у середньому 11 м³ у місяць, після улаштування індивідуального газового обладнання на опалення, споживання за 2018/2019 опалювальний період (листопад 2018 – квітень 2019) склало у середньому 85 м³ у місяць, за які споживачу виставляються рахунки і він їх сплачує.
- (105) Тобто, на громадянина лягає подвійний тягар зобов'язань як зі сторони енерго- та газо-постачальних підприємств за користування електричною енергією/природним газом на опалення квартир, так і зі сторони теплопостачального підприємства – СП ТОВ «Світловодськпобут» за послуги зі ЦО квартир.

4.2.6 Позиція СП ТОВ «Світловодськпобут» щодо неправомірно прийнятих Міжвідомчою комісією та виконавчим комітетом Світловодської міської ради рішень про надання дозволів громадянам на відключення від мереж централізованого опалення

- (106) Як зазначалося вище, СП ТОВ «Світловодськпобут» вважає рішення Міжвідомчої комісії та виконавчого комітету Світловодської міської ради з надання дозволів громадянам на відключення окремих квартир від мереж централізованого опалення, а не окремих житлових будинків, неправомірними.
- (107) Проте Постановою Третього апеляційного адміністративного суду від 19.06.2019 у справі № 1140/3437/18 зазначено, що громадяни, яким був наданий дозвіл на відключення від централізованого опалення, і які здійснили певні заходи на його реалізацію (замовлення технічної документації, виконання робіт по відключенню від внутрішньобудинкових мереж, встановлення індивідуального опалення та інше), маючи обґрунтовані сподівання на легітимність рішень органу місцевого самоврядування, не можуть нести відповідальність, у тому числі, матеріальну, за наслідки реалізації дозволу на відключення від централізованого опалення.
- (108) Допущена державним органом помилка, не повинна непропорційним чином втручатися в нове право, набуте споживачами, які поклались на легітимність добросовісних дій державного органу.
- (109) Ризик помилки державного органу повинен покладатись на саму державу, а помилки не можуть виправлятися за рахунок споживачів, яких вони стосуються. Наведена правова позиція ґрунтується на висновках щодо реалізації принципу «належного урядування», викладених Європейським судом з прав людини у Рішенні «Рисовський проти України» (п.п. 70-71) (постанова Верховного Суду від 27.06.2018 у справі № 294/220/14-ц).

4.3 Неможливість вчинення Відповідачем таких дій за умов існування значної конкуренції на ринку

- (110) Проведений Кіровоградським ОТВ аналіз дій СП ТОВ «Світловодськпобут», які полягають у 100% нарахуванні плати протягом 2017/2018 та 2018/2019 опалювальних періодів за послуги з ЦО споживачів, які відключені від внутрішньобудинкових мереж централізованого опалення та не отримували ці послуги, визнані порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку послуг з ЦО в межах території м. Світловодськ Кіровоградської області, де розташовані теплові мережі, які використовувало СП ТОВ «Світловодськпобут» для транспортування та постачання теплової енергії, що призвело до ущемлення інтересів споживачів і яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (111) Такі дії СП ТОВ «Світловодськпобут», які полягають у 100 % нарахуванні плати протягом 2017/2018 та 2018/2019 опалювальних періодів за послуги з ЦО споживачів, які відключені від внутрішньобудинкових мереж централізованого опалення та не отримували ці послуги були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг зі ЦО у межах території міста Світловодськ Кіровоградської області, де розташовані теплові мережі, які використовувало СП ТОВ «Світловодськпобут» для транспортування та постачання теплової енергії.

4.4 Загальні висновки щодо зловживання СП ТОВ «Світловодськпобут» монопольним (домінуючим) становищем

- (112) СП ТОВ «Світловодськпобут» за результатами господарської діяльності у 2017, 2018 та 2019 роки займало монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з ЦО в межах території м. Світловодськ Кіровоградської області, де розташовані теплові мережі, які використовувало СП ТОВ «Світловодськпобут» для транспортування та постачання теплової енергії.
- (113) Дії СП «Світловодськпобут», які полягають у 100 % нарахуванні плати протягом 2017/2018 та 2018/2019 опалювальних періодів за послуги з ЦО споживачів, які відключені від внутрішньобудинкових мереж централізованого опалення та не отримували ці послуги, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг зі централізованого опалення, що призвело до ущемлення інтересів споживачів і яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку.

5. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ

- (114) СП ТОВ «Світловодськпобут» направлено копію з подання про попередні висновки від 24.09.2020 № 54-03/88п у справі № 12-ВДР/12-19, листом від 30.09.2020 № 54-02/3184.
- (115) СП ТОВ «Світловодськпобут» листом від 28.10.2020 № 1395 (вх. № 54-01/2949 від 02.11.2020) надало Відділенню свої заперечення на копію подання про попередні висновки від 24.09.2020 № 54-03/88п у справі № 12-ВДР/12-19.
- (116) СП ТОВ «Світловодськпобут» з висновками про порушення ним законодавства про захист економічної конкуренції не згодне. У цілому заперечення СП ТОВ «Світловодськпобут» зводяться до тверджень, що Підприємство не порушувало законодавство про захист економічної конкуренції.
- (117) Так, СП ТОВ «Світловодськпобут» у запереченнях до попередніх висновків зазначає наступне.
- (118) *Відповідно до рішення Світловодської міської ради від 15.08.2012 № 742 «Про визначення виконавця житлово – комунальної послуги з централізованого опалення та гарячого водопостачання» визначено СП ТОВ «Світловодськпобут» для споживачів у приватних будинках, будинках садибного типу та для споживачів у багатоквартирних будинках з використанням внутрішньобудинкових теплових мереж, що обслуговуються виконавцем послуги з управління, утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, а не для багатопверхових будинків з використанням внутрішньобудинкових теплових мереж, що перебувають у господарському віданні СП ТОВ «Світловодськпобут».*
- (119) Так, як у тексті подання з попередніми висновками у справі № 12-ВДР/12-19 допущена технічна помилка, дане зауваження Підприємства взяте до уваги, проте слід зазначити, що вказана технічна помилка не впливає на викладену суть у поданні з попередніми висновками від 24.09.2020 № 54-03/88п.
- (120) *Стосовно законності і права споживача на вибір джерела теплопостачання з часу затвердження Акту про відключення від мереж централізованого опалення та права на розірвання договору надання послуг з централізованого опалення. Дане право не є*

абсолютним, воно може бути реалізованим за певних умов, у разі коли технічна можливість такого відключення, передбачена затвердженою органом місцевого самоврядування відповідно до Закону України «Про тепlopостачання» схемою тепlopостачання, за умови безперебійної роботи інженерного обладнання будинку та вжиття заходів щодо дотримання в суміжних приміщеннях вимог будівельних норм і правил з питань проектування житлових будинків, опалення, вентиляції....

- (121) На виконання пункту 25 Правил № 630 центральним органом виконавчої влади з питань житлово-комунального господарства, а саме Міністерством будівництва, архітектури та житлово – комунального господарства України, було видано наказ, яким визначено процедуру відключення від мереж централізованого опалення житлового будинку при відмові споживачів від послуг з централізованого опалення, а саме:
- наказ від 22.11.2005 № 4 «Про затвердження Порядку відключення окремих приміщень житлових будинків від мереж централізованого опалення та постачання гарячої води при відмові споживачів від централізованого тепlopостачання» (далі – Порядок № 4), зареєстрований в Міністерстві юстиції України 09.12.2005 за № 1478/11758, який був чинний протягом часових меж, визначених дослідженням (2017/2018, 2018/2019 опалювальні періоди) **до 17.09.2019.**
- (122) Пунктом 1.2 Порядку № 4 передбачено, що для реалізації права споживачів на відмову від отримання послуг централізованого тепlopостачання **орган місцевого самоврядування** або місцевий орган виконавчої влади **створює** своїм рішенням постійно діючу міжвідомчу **комісію** для розгляду питань щодо відключення споживачів від мереж централізованого опалення, призначає голову та затверджує її склад, затверджує положення про роботу комісії.
- (123) Так, Виконавчим комітетом Світловодської міської ради для реалізації права споживачів на відмову від отримання послуг централізованого опалення рішенням від 07.02.2008 № 110 «Про створення постійно діючої міжвідомчої комісії для розгляду питань щодо відключення споживачів від мереж централізованого опалення і гарячого водопостачання» (далі – Рішення № 110) було створено постійно діючу Міжвідомчу комісію, затверджено її склад та Положення про її роботу.
- (124) Міжвідомча комісія, як спеціально створений орган, уповноважений вирішувати питання відключення споживачів від мереж централізованого опалення та улаштування індивідуальної (автономної) системи, використовуючи власні повноваження, приймала заяви споживачів на відключення від внутрішньобудинкових мереж централізованого опалення у багатоквартирних будинках до розгляду та рекомендувала виконавчому комітету надавати громадянам дозволи на таке відключення, а по закінченню відповідних робіт (замовлення технічної документації, виконання робіт по відключенню від внутрішньобудинкових мереж, встановлення індивідуального опалення) затверджувала Акти про відключення квартир від внутрішньобудинкових мереж централізованого тепlopостачання, згідно з пунктом 2.6 Порядку № 4.
- (125) Слід зазначити, що до складу Міжвідомчої комісії входили представники органів місцевого самоврядування; підрозділи (виконавчого органу відповідної ради), що здійснюють управління у сфері житлово-комунального господарства; суб'єкти господарювання, які надають послуги з постачання електро -, тепло- енергії; суб'єкти господарювання, які надають послугу з централізованого водопостачання; суб'єкти господарювання, які надають послугу з постачання та розподілу природного газу;

представники територіальних органів з питань захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій; екологічної інспекції; депутати місцевих рад та ін.

- (126) До складу Міжвідомчої комісії в обов'язковому порядку входить представник теплопостачальної організації, зокрема, СП ТОВ «Світловодськпобут».
- (127) У ході дослідження Кіровоградським ОТВ з'ясовано, що представник СП ТОВ «Світловодськпобут» у 2017, 2018 та 2019 роках не з'являвся на засідання Міжвідомчої комісії, при тому, що Підприємство було обізнане про дату та час засідань Міжвідомчої комісії, оскільки на засідання був запрошений телефонограмами. Даний факт підтверджується копією журналу телефонограм, наданий Кіровоградському ОТВ виконавчим комітетом Світловодської міської ради листом від 16.09.2019 № 01-10/230/1.
- (128) У зв'язку з відсутністю представника СП ТОВ «Світловодськпобут» на засіданнях Міжвідомчої комісії, протоколи таких засідань з додатками, направлялися виконавчим комітетом Світловодської міської ради із супровідним листом до СП ТОВ «Світловодськпобут» поштою, передавалися через представників СП ТОВ «Світловодськпобут» або безпосередньо реєструвалися в журналі вхідної документації Підприємства. Дана інформація підтверджена копіями документів наданих виконавчим комітетом Світловодської міської ради листом від 16.09.2019 № 01-10/230/1.
- (129) При розгляді заяв та прийнятті рішення про відключення від внутрішньобудинкових мереж враховувалися факти звернення мешканців міста до органів місцевого самоврядування зі скаргами на низьку якість послуг з ЦО (постійно низький температурний режим у квартирах, несвоєчасно розпочинаються опалювальні періоди), що надається теплопостачальною організацією – СП ТОВ «Світловодськпобут».
- (130) Так, згідно з інформацією Світловодської міської ради (лист від 30.01.2020 №01-10/14/1-2), виконкомом міської ради протягом 2017/2018 та 2018/2019 опалювальних періодів зареєстровано 341 таке звернення-скарга, у тому числі на гарячу лінію – 201.
- (131) Ураховуючи вказану ситуацію, споживачі вимушені шукати альтернативні види опалення і переходити з централізованого опалення на індивідуальне (автономне) опалення.
- (132) Згідно з протоколами Міжвідомчої комісії та Актами про відключення, в міжопалювальний період 2017-2018 років відключилися від внутрішньобудинкових мереж централізованого опалення у м. Світловодську **288 споживачів**, зокрема: у 2017 році – 129 споживачів, у 2018 році – 159 споживачів (лист виконавчого комітету Світловодської міської ради № 01/10/230/1 від 16.09.2019).
- (133) Водночас Постановою Верховного Суду України від 14.02.2020 у справі № 401/799/18 (про звернення ОСОБА_1 до суду із позовом до СП ТОВ «Світловодськпобут» про припинення дій та розірвання договору про надання послуг) зазначено, що:
- звернення позивача до Міжвідомчої комісії із заявою про надання дозволу на відключення від мереж централізованого опалення належної йому квартири, надання Міжвідомчою комісією дозволу позивачу на таке відключення при наявності технічної можливості встановлення індивідуального опалення, розробленням за замовленням позивача робочого проекту із зазначенням у ньому технічної можливості встановлення індивідуального опалення, відключення приміщення позивача від централізованого опалення монтажною організацією та встановлення індивідуального

опалення, затвердження Міжвідомчою комісією акта про відключення квартири від внутрішньобудинкових мереж ЦО і ГВП, свідчать про те, що позивач належним чином реалізував своє право на відмову від надання послуг центрального опалення та вільний вибір джерела теплової енергії;

- за таких обставин відсутні підстави вважати, що позивач здійснив самовільне відключення від мереж централізованого опалення та постачання гарячої води;

- задовольняючи позов, суд першої інстанції, із яким погодився й суд апеляційної інстанції, встановивши, що позивач реалізував своє право на відмову від надання послуг центрального опалення та на момент розгляду справи не користувався послугами відповідача, дійшов правильного висновку про наявність правових підстав для розірвання договору та зобов'язання відповідача припинити нарахування плати за свої послуги, оскільки в укладеному договорі сторони передбачили можливість його дострокового розірвання у разі зникнення потреби в отриманні послуг або відмови споживача від користування послугами виконавця, що відповідає положенням Законів України «Про житлово-комунальні послуги» від 24 червня 2004 року, «Про теплопостачання».

- доводи касаційної скарги про те, що рішення Міжвідомчої комісії від 13 березня 2015 року та акт про відключення квартири від внутрішньобудинкових мереж ЦО і ГВП від 24 квітня 2017 року складені з порушенням норм чинного законодавства України та помилково визнанні судами як передумова для розірвання договору, є необґрунтованими.

- (134) Отже, урахувавши вищевикладене, споживач має право на вибір джерела теплопостачання до свого помешкання, відключитися від мереж централізованого опалення та припинити господарські відносини з теплопостачальною організацією з часу затвердження Міжвідомчою комісією Акту про відключення від мереж централізованого опалення.
- (135) Отже, заперечення СП ТОВ «Світловодськпобут» стосовно законності і права споживача на вибір джерела теплопостачання з часу затвердження Акту про відключення від мереж централізованого опалення та права на розірвання договору надання послуг з централізованого опалення, не спростовують висновків та фактів, викладених у поданні з попередніми висновками від 24.09.2020 № 54-03/88п.
- (136) Підтвердженням законності своїх дій, СП ТОВ «Світловодськпобут» у запереченнях зробив посилання на правову позицію судів:
- *Постанова Верховного Суду України від 26.09.2012 року у справі № 6-96-цс 12 (ТОВ «Долинські об'єднані мережі» Долинської міської ради КП «Координаційний центр по обслуговуванню населення» до ОСОБИ _9 про зобов'язання ОСОБИ _9 привести систему централізованого опалення до попереднього стану, у зв'язку з тим, що відповідач самостійно, без дозволу міжвідомчої комісії з питань відключення від мереж централізованого опалення та постачання гарячої води при Долинській міській раді);*
  - *Постанова Верховного Суду від 19.06.2019 у справі № 766/13874/17 (ПАТ «Херсонська теплоелектроцентрально» з позовом до виконавчого комітету Херсонської міської ради про визнання нечинним та скасування пункту 2.2 рішення постійно діючої міжвідомчої комісії з розгляду питань щодо відключення споживачів від мереж централізованого опалення і гарячого водопостачання та встановлення індивідуального джерела опалення...);*

- *Постанова Верховного Суду від 19.06.2019 у справі № 606/2204/16-ц (Особа_1 звернулась до КП теплових мереж Тернопільської обласної ради «Тернопільтеплокомуненерго» щодо розірвання договору про надання послуг з централізованого опалення та припинення нарахувань за користування послугами централізованого опалення, при цьому Особа_1 відключилась від централізованого опалення самовільно (без дозволу міжвідомчої комісії));*
- *Постанова Верховного Суду України від 11.11.2015 у справі № 6-1192 цс15 (КП «Теплові мережі Ізмаїлтеплокомуненерго» з позовом до ОСОБА_1 про стягнення заборгованості за послуги з централізованого опалення та обслуговування внутрішньобудинкових мереж, оскільки ОСОБА_1 самовільно відключилась від централізованого опалення (без дозволу міжвідомчої комісії));*
- *Постанова Верховного Суду України від 17.04.2019 у справі № 683/2223/17 (КП по експлуатації теплового господарства «Тепловик» Старокостянтинівської міської ради до ОСОБА_4 щодо відновлення централізованого опалення шляхом приєднання нагрівальних приладів до внутрішньої системи опалення житлового будинку, у зв'язку із самовільним відключенням від мережі централізованого опалення, без дозволу міжвідомчої комісії);*
- *Постанова Верховного Суду України від 14.08.2019 у справі № 361/2073/20158-ц (КП «Броваритепловодоенергія» звернулось до суду з позовом до ОСОБА_1 про стягнення заборгованості за надані послуги з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води, у зв'язку із самовільним відключенням від мережі централізованого опалення, без дозволу міжвідомчої комісії);*
- *Постанова Верховного Суду України від 14.06.2019 у справі № 910/6642/18 (ДП «Групова котельня Міністерства внутрішніх справ України» до ПАТ «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» про визнання за ДП «Групова котельня Міністерства внутрішніх справ України» права на споживання природного газу);*
- *Постанова Верховного Суду України від 02.04.2020 у справі № 910/7160/19 (ТОВ «Логістичний центр «Бровари» до ПП «Салон Мармур, Граніт, Агломерат» про визнання державної реєстрації прав власності);*
- *Постанова Верховного Суду України від 14.08.2018 у справі № 910/1972/17 (ТОВ «Українська торгівельно - промислова група «Спеценергомаши» з позовом до ПАТ «Хімнафтомашипроект» та ТОВ «Діа Проджект» про визнання недійсним з моменту укладення договору іпотеки від 15.11.2016, який укладений між ТОВ "Діа Проджект" як іпотекодержателем та ПАТ "Хімнафтомашипроект" як іпотекодавцем);*
- *Постанова Верховного Суду України від 25.06.2019 у справі № 922/1500/18 (Об'єднання співвласників багатоквартирного будинку «ЖК Ультра» до Фірми "Т.М.М." Товариство з обмеженою відповідальністю про розірвання Договору про постачання електричної енергії);*
- *Постанова Верховного Суду України від 24.12.2019 у справі № 902/377/19 (ОСОБА_1 звернувся з позовом до Колективного монтажно-налагоджувального управління «Спецільгоспмонтаж» про визнання права власності на частку в пайовому фонді).*

(137) Предметом дослідження у справі № 12-ВДР/12-19 є нарахування СП ТОВ «Світловодськпобут» 100 % плати протягом 2017/2018 та 2018/2019

опалювальних періодів за послуги з ЦО споживачам, які відключені від внутрішньобудинкових мереж централізованого опалення та не отримували ці послуги, маючи, при цьому, усі дозвільні документи.

- (138) Отже, посилання СП ТОВ «Світловодськпобут» на правову позицію судів, не спростовують висновків та фактів, викладених у поданні з попередніми висновками від 24.09.2020 № 54-03/88п.
- (139) *За поясненням СП ТОВ «Світловодськпобут» виготовлення Акту відключення квартири від мереж централізованого опалення органом місцевого самоврядування та подальше його затвердження є незаконним і такі дії не відповідають нормам чинного законодавства України.*
- (140) Предметом дослідження у справі № 12-ВДР/12-19 є нарахування СП ТОВ «Світловодськпобут» 100 % плати протягом 2017/2018 та 2018/2019 опалювальних періодів за послуги з ЦО споживачам, які відключені від внутрішньобудинкових мереж централізованого опалення та не отримували ці послуги, а не законність дій органу місцевого самоврядування.
- (141) При цьому, постановою Третього апеляційного адміністративного суду від 19.06.2019 у справі № 1140/3437/18 зазначено, що громадяни, яким був наданий дозвіл на відключення від централізованого опалення, і які здійснили певні заходи на його реалізацію (замовлення технічної документації, виконання робіт по відключенню від внутрішньобудинкових мереж, встановлення індивідуального опалення та інше), маючи обґрунтовані сподівання на легітимність рішень органу місцевого самоврядування, не можуть нести відповідальність, у тому числі, матеріальну, за наслідки реалізації дозволу на відключення від централізованого опалення.
- (142) Допущена державним органом помилка, не повинна непропорційним чином втручатися в нове право, набуте споживачами, які покладались на легітимність добросовісних дій державного органу.
- (143) Ризик помилки державного органу повинен покладатись на саму державу, а помилки не можуть виправлятися за рахунок споживачів, яких вони стосуються. Наведена правова позиція ґрунтується на висновках щодо реалізації принципу «належного урядування», викладених Європейським судом з прав людини у Рішенні «Рисовський проти України» (п.п. 70-71) (постанова Верховного Суду від 27.06.2018 у справі № 294/220/14-ц).
- (144) Отже, пояснення СП ТОВ «Світловодськпобут» щодо незаконності виготовлення Акту відключення квартири від мереж централізованого опалення органом місцевого самоврядування та подальше його затвердження, не спростовують висновків та фактів, викладених у поданні з попередніми висновками від 24.09.2020 № 54-03/88п.
- (145) Таким чином, заперечення СП ТОВ «Світловодськпобут» спростовуються зібраними Відділенням доказами у справі № 12-ВДР/12-19.

6. ОСТАТОЧНІ ВИСНОВКИ У СПРАВІ

- (146) Отже, доказами, зібраними у справі доведено, а запереченнями СП ТОВ «Світловодськпобут» не спростовано висновок, що дії Підприємства, які полягають у 100 % нарахуванні плати протягом 2017/2018 та 2018/2019 опалювальних періодів за послуги зі ЦО споживачів, які відключені від внутрішньобудинкових мереж централізованого опалення та не отримували ці послуги, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою

статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого опалення, що призвело до ущемлення інтересів споживачів і яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку.

7. ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ШТРАФУ

- (147) Зловживання монопольним (домінуючим) становищем є порушеннями законодавства про захист економічної конкуренції (пункт 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).
- (148) Відповідно до абзацу другого частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, передбачене пунктом 1 статті 50 цього Закону, органи Антимонопольного комітету України накладають штраф на суб'єктів господарювання у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.
- (149) Відповідно до копії форми 2 «Звіт про фінансові результати за 2019 рік» чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) СП ТОВ «Світловодськпобут» у 2019 році становив 85 527 000 (вісімдесят п'ять мільйонів п'ятсот двадцять сім тисяч) гривень.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7, 12¹, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року №169-р), із змінами та доповненнями, Тимчасова адміністративна колегія Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що спільне підприємство-товариство з обмеженою відповідальністю «Світловодськпобут» (Кіровоградська область, м. Світловодськ, вул. Крупської, 2а, ідентифікаційний код юридичної особи 31678853) за результатами господарської діяльності у 2017, 2018 та 2019 роки займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг зі централізованого опалення в межах території м. Світловодськ Кіровоградської області, де розташовані теплові мережі, які використовувало СП ТОВ «Світловодськпобут» для транспортування та постачання теплової енергії.

2. Визнати, що спільне підприємство-товариство з обмеженою відповідальністю «Світловодськпобут» вчинило порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку надання послуг з централізованого опалення, а саме, зі проведення нарахування 100 % плати за послуги з централізованого опалення споживачам, відключеним від внутрішньобудинкових мереж централізованого опалення, які фактично не надавалися, що призвело до ущемлення інтересів споживачів і яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. За порушення, зазначене в пункті 2 резолютивної частини цього рішення, накласти на спільне підприємство-товариство з обмеженою відповідальністю «Світловодськпобут»

штраф у розмірі 1 192 689 (один мільйон сто дев'яносто дві тисячі шістсот вісімдесят дев'ять) гривень.

4. Зобов'язати спільне підприємство-товариство з обмеженою відповідальністю «Світловодськпобут» припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зазначене в пункті 2 резолютивної частини цього рішення, у двомісячний строк з дня отримання рішення, про що повідомити Антимонопольний комітет України.

Штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до Кіровоградського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова Колегії

О. ПІЩАНСЬКА